

hoorde ik hem aan, al prees ik ook in mijn hart den inhoud van de gemiddelde Hollandsche preek. Dr Campbell Morgan ging niet gelijk in vele Amerikaanse kerken gebruikelijk is, bij den uitgang van de kerk staan, om ieder in de gelegenheid te stellen, hem de hand te drukken en een paar woorden met hem te wisselen. Wel kwam hij van het podium. Dat is althans een minder koude geschiedenis. Want dat staan aan de deur onmiddellijk na de preek lijkt mij niet bevorderlijk voor de pastorale gezondheid. Velen traden op hem toe. Voor ieder had hij een genoeglijk woordje. Blijkens het bulletin stonden er een vijftal spreekbeurten op andere plaatsen in die week op zijn program. Voor zijn leeftijd een heele prestatie. Het spreekt vanzelf, dat hij van een groot deel van het gemeentelijk werk is vrijgesteld. Want dat gaat zoo week in week uit. Maar dat hebben Amerikaanse kerkeraden gaarne voor een dominee van naam over. Welk traktement Dr Campbell Morgan geniet, weet ik niet. Maar er zijn predikanten, die vormaard zijn om hun wetsprekendheid en die een inkomen hebben, waarnaar de hoogstgeplaatsten in ons land kunnen waterland. Bovendien een vakantie, die hen in staat stelt om verre buitenlandsche reizen te ondernemen.

's Avonds kwam Billy Sunday aan de beurt. Hij zou spreken in de Baptist Temple. Predikanten of kerkeraden staan gaarne hun gebouw aan hem af. Zij henniten dat om reklame voor hun kerk te maken. Zoo werd mij een kaart in de hand gestopt, waarop te lezen stond:

De groote evangelisatie-zangdiensten van deze meetings zullen worden voortgezet door de

BAPTIST TEMPLE

iederden Zondagavond om 7.45 onder leiding van Dr J. Marvin Hanna en het tempelkoor. Opwekkende evangeliepreken door den predikant

Dr M. JOSEPH TWOMEY,

die zijn ambt aanvaardt op 6 April.

Breng uw Billy Sunday-Rodeheaver gezangboek mee. Ga iederden Zondag naar een kerk.

Om half acht zou de dienst beginnen. Maar als gij een goede plaats wilt hebben, moet ge zorgen, er om zes uur te zijn. Dat lange wachten moet verschrikkelijk zijn, denkt ge. Maar dan rekent ge niet met den praktischen Amerikaanschen geest. Om zes uur was het een geweldig geroezemoes. Ik kreeg een plaats vooraan. Er was net nog één ledige stoel. In mijn nabijheid zat jong goed verdiept in een novel (roman). Ouderen waren gewikkeld in drukke konversatie. Maar lang hield dat niet aan. Het koor werd voltallig. Daar verscheen een soort opperzangmeester. Nu eens liet hij de geheele vergadering, dan weder het koor liederen zingen. Een maatstok had hij niet nodig. Hij dirigeerde met de hand. Ondertusschen vond hij gelegenheid, gesprekken met den een of ander te houden. Hij haalde een koperen instrument voor den dag en begon daarop met ware virtuositeit te spelen. Daarna riep hij een dame voor het front, die, als ik het goed verstaan heb, zijn zuster was en stelde haar met een paar humoristische woorden aan het publiek voor. Zij bleek een soliste te zijn en zong niet onverdienstelijk. Weer noodigde de opperzangmeester koor en vergadering uit om liederen te zingen. Dat alles wisselde hij af met korte speeches, waarvoor hij met een lachsucces werd beloond. Eindelijk kwam Billy Sunday met gevolg binnen. Wie onder hen nu Billy Sunday is, kunt gij niet raden, ook niet al hebt gij vroeger weleens een portret van hem gezien. Gij kijkt er stellig een verkeerden op aan. Maar de opperzangmeester geeft de leiding nog niet uit handen. Deze deelt mede, dat dit op één na de laatste vergadering is, waarin Billy te Philadelphia dit jaar optreedt. Hij gewaagt van de gezegende campagne, waardoor vele zielen zijn gewonnen. Onder luid applaus spreekt hij den wensch uit, dat Billy elk jaar Philadelphia zal bezoeken. Op echt Amerikaanse manier beveelt hij de kollekte aan. Dat vormt in zulke meetings niet een onderdeel, maar een hoofdbestanddeel van den dienst. „Steekt”, zoo riep hij op zekere oogenblik uit, „eens wat dollarbijjetten in de hoogte, die mag ik zoo graag zien.” Ik keek rond. Geen dollarbijjet was te bekennen. Hij had het gehoor niet onder suggestie. En met daling van stem ging hij verder: „doet ze dan in de kollekte”.

Men vergunne mij hier af te breken en een volgende week voort te gaan.

HEPP.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

De zorg voor de Geref. Kerken in Zuid-Amerika.

Zondagavond, 20 Juli, was een avond van meer dan gewone beteekenis voor het werk van Gods koninkrijk ten bate van de Gereformeerde Hollanders in Zuid-Amerika. Zoodat de lezers weten, zijn daar omtrent 40 jaren geleden een aantal onzer

geloofsgeuootten heen gegaan, om de schoone beloften van de zijde der regeering van Argentinië. Toen ze daar echter aankwamen was er revolutie uitgebroken. De gedane beloften werden niet vervuld. Het gevolg was groote lichamelijke en geestelijke ellende voor velen onzer stamgenooten. Dr J. van Lonkhuyzen, door de Gereformeerde kerken van Nederland afgevaardigd, trachtte orde te brengen in den verwachten toestand, en het gelukte hem veelszins dit te doen. Tot op heden zijn wij erkentelijk voor zijne diensten in deze.

Later werden er onderwijzers gezonden, die tot predikant werden geordend, zoodat Ds S. Rijper, en wel de meest bekende, Ds A. C. Sonneveldt, die sedert vele jaren de zware lasten van het werk onder de Hollanders in Argentinië heeft gedragen, en niet alleen van de Nederlandsche christenen, maar ook van onze broeders uit Zuid-Afrika, Boeren, in Patagonië, een arbeid, die hem meer last dan lust, en meer ondank dan dank heeft gebracht, helaas! van de zijde van sommige Afrikaanders. Inmiddels steunde de Christian Reformed Church in Noord-Amerika deze zaak op financiële wijze, omtrent 1200 dollar per jaar daarvoor opzeggende.

Toen schrijver dezes in 1927 in Nederland was, werd een afspraak gemaakt met de deputaten a d hoc van de Classis Rotterdam, van dezen aard: Indien de Nederlandsche kerken Ds Sonneveldt bleven steunen, zouden de Amerikaanse kerken er voor zorgen, dat er een van hare jonge dienaren des Woords voor hare rekening werd geplaatst te Tres Arroyos en de daarom verbondene gemeente van San Cayetano. De Synode van 1928 keurde dit goed, en op de Synode van 1930 werd de candidaat Brandt Bruxvoort niet alleen beroepen, maar ook gekammeerd, om aan de kerken in Zuid-Amerika te worden geleend. De Synode droeg aan hare deputaten voor Zuid-Amerika op, om regeling te maken tot zijn ordening, en deze groep plaats op den bovengenoemden datum in de Sherman St. Kerk te Grand Rapids, Michigan, onder leiding van den predikant dier kerk, Dr M. van Dyke. Ds Bruxvoort is sedert jaren lid dezer kerk.

De Zendingdirecteur der Christelijke Gereformeerde Kerk hield bij die gelegenheid een rede over Jesaja 43:6: „Ik zal zeggen tot het zuiden: Houd niet terug”, een tekst, waaromtrent de kanttekeningen verklaren: „Ik zal mij eene gemeente verzamelen uit alle gewesten des aardbodems, niet alleen naar het vleesch uit de Babylonische gevangenschap, maar ook naar den geest en uit de helse gevangenschap”. Dit toepassende op Zuid-Amerika, behandelde de Zendingdirecteur vier punten. Hij vond in den tekst, dat wij in onzen God een sprekend God hebben, en niet een zwijgend God, gelijk het Modernisme leert; dat wij in onzen God een bevelgevenden God hebben, die aan het zuiden beveelt: „houd niet terug”; dat God Zijn uiverkoren volk verborgen heeft in allerlei landstroken, óók in Zuid-Amerika, opdat de inwoners ervan, elk op eigene wijze, God zouden groot maken. Ten slotte noemde de spreker, dat er in dezen tekst de belofte was van Gods uiteindelijke triomf. Ook al was er in Zuid-Amerika veel, dat zou trachten terug te houden (en daarvan werden voorbeelden geleverd). God zal triomfeeren; Zijn bevel zal worden uitgevoerd; Zijn Woord tot het zuiden: „houd niet terug”.

Dit werd ten slotte toegepast als een woord van bemoediging voor de zendende kerken, zoowel als voor den uit te zenden broeder. Op deze korte toespraak volgde het voorlezen van het formulier van de Bevestiging van dienaren des Woords, door Ds J. Wyngaarden, die jaren lang de ziel geweest is van de deputaten, die vanwege de Chr. Geref. Kerk in Noord-Amerika de zaken der broeders in Zuid-Amerika behartigen. Deze uitzending mag wel genoemd worden een kroon op den arbeid van Ds Wyngaarden.

Aan de handoplegging werd deelgenomen, niet alleen door de deputaten voor Zuid-Amerika: Ds Wyngaarden, de professoren M. J. Wyngaarden en W. Heyns en den Zendingdirecteur, maar ook door Ds A. Keizer, Dr van Dyke en door Ds H. Fryling, onzen veteraan-zendingeling onder de Indianen van het zuidwesten der Vereen. Staten. Diens dochter is Mrs Bruxvoort, zelf op zendingsterrein geboren, en wel te Fort Defiance, Arizona.

Prof. Wyngaarden las nu het laatste gedeelte van het formulier voor, waarna het „platform” bestegen werd door den jongen dienaar des Woords, die een korte rede hield over II Cor. 4:5: „Want wij prediken niet onszelven, maar Christus Jezus den Heere; en onszelven, dat wij uwe dienaren zijn om Jezus wil”. Ds Bruxvoort zal dezen zomer spreken op verschillende zendingfeesten, en het plan is, dat hij met zijne gade 21 September New-York verlaat om zich te begeven naar Buenos Aires. Het zal zeker tot groote blijdschap wezen van Ds Sonneveldt en de zijnen, om dezen nieuwen dienaar des Woords en zijne gade te begroeten in het verre Zuiden. De Heere stelde hen daar tot een rijken zegen. Voor twee jaren is Ds Bruxvoort geleend aan de kerken in Zuid-Amerika, in de hoop, dat tegen het einde van dezen termijn zal blijken, wat de toekomst verborgen heeft in haar school, betreffende de geestelijke verzorging van de zonen en dochteren van Gereformeerden huize in het verre Zuiden, in Argentinië en ten deele ook in Brasilië.

Ook zal deze afvaardiging zeker strekken tot blijdschap van de broeders in Nederland. De deputaten van de Classis Rotterdam, belast met de zaken der Classis Buenos Aires zijn Ds J. Schoonhoven, pres., Ds R. Zijlstra, scriba en br. C. G. Meeder, penningmeester. Het was schrijver dezes een genot een paar malen met deze broeders te vergaderen.

Deze zaak in de belangstelling beide van ons volk in Nederland en in Noord-Amerika, zoowel als in Argentinië aanbevelend.

De uwe voor de Zending, ook in Zuid-Amerika:

HENRY BEETS.

P.S. Nog zij gezegd, dat een kabelgram ontvangen is, geleend door Ds Sonneveldt, uitsprekende de blijdschap van hem en de kerken in Zuid-Amerika, en de Synode dank betuigend voor het werk harer liefde, voor ons volk in het verre Zuiden. H. B.

Persstemmen.

De Bond van Calvinisten in Zuid-Afrika.

Den 2den en 3den Juli is de Bond van Calvinisten in Zuid-Afrika te Bloemfontein samengekomen.

Prof. Dr J. D. du Toit licht de lezers van „Die Kerkblad” in omtrent de bedoeling van die vergadering en spoort ieder Calvinist aan er zich bij aan te sluiten. Ziehier zijn artikel:

Laatste jaar was daar 'n konferensie; vanjaar 'n kongres. Tóe is daar gekonfereer; vanjaar is alles in orde gestel om te kan konstitueer.

Hoofwerkzaamheid was dié keer om die program en statute vas te lê, sodat op grond daarvan deur die hele land takke kan gestig word.

Nou is alles gereed. Sonder groot veranderinge is die gepubliseerde konsepte goedgekeur. Binnekort sal program en statute by die sekretaris verkrygbaar wees.

Nou sal ons moet wys of ons wil, of nie. Seker 'n kwarteeu al is ons besig om te soek en te tas. Ons wil iets doen vir die beginsel wat vir ons waarheid en waarde is bo alles, maar ons weet nie hoe nie. Die verstrooidheid en kragteloosheid van geesverwante het ons gehinder, maar tot positiewe aksie en samebinding kon dit nie kom nie. Ons het ons toe maar getroos met die gedagte dat die tyd nog nie daarvoor ryp was nie!

Laat ons wagwoord, ná al die jare van gesoek en gesukkel, nou wees: **S a m e b i n d i n g**.

Laat die leser verstaan dat daar geen sprake is van 'n aparte politieke party nie—dit het duidelik geblyk uit die openingstoespraak van die voorsitter en uit die diskussie wat gevolg het op die referaat van prof. Van Rooyen van Stellenbosch. Wat die toekoms ons sal bring, weet geen mens ook in hierdie opsig nie. Ons spreek en handel na die lig wat ons nou het.

Die gedragslyn van die oortuigde Calvinis is duidelik. Hy moet in sy party bly en daar 'n bederfwerende sout wees.

As daar dan gevra word: **Waarom organiseer die Calviniste nog? dan is die antwoord nie vër te soek nie.** As die Calviniste elkeen afsonderlik optree, dan neem hulle, selfs in ons eie party, van ons maar min notisie. Ons is maar eenlinge, en die wêreld vra na getalle, na die massa. Daarenteen, by ons gesamentlike optrede, moet na ons stem geluister word.

As ons intussen maar wil besef dat dit verkeerd is om te sê: „Ek onttrek my; die wêreld loop verkeerd.” Wie hom onttrek, doen ook iets. Hy help die bederf om vinniger voort te weker.

Daarteenoor is dit net so verkeerd om te sê: „Ek kan die stroom nie keer nie, ek dryf maar mee”. Om op so 'n manier sy magtelosheid te hely en te openbaar, is elke Calvinis onwaardig.

Die regte koers is nou aangewys: **Bind saam en werk saam.** Uit watter party of watter kerk ook al, laat die Calviniste vorentoe kom om in hierdie Bond as Calviniste saam te woon en te werk.

Wat die vrug sal wees van hierdie organisatieweide, kan ons nie voorsien nie. Maar ons moet nie dadelik groot resultate verwag nie.

Daar is nog geheime teëwerking; daar is nog lelike verdagmakery; daar is ook nog werklike onkunde aangaande ons bedoelinge.

Langzaam moet die waarheid baanbreek, en besef word dat die buitelandse opwekkings-middelgjes ons volk nie meer kan red nie.

Die volksonderwys sal seker eerste ons aandag opeis. Jeugkonferensies en skoolkonferensies sonder vaste grondslag sal magtelos blyk om ons jongmense in die teenswoordige verwarring tot stuf en steun te wees.

Ons verwag stellig dat die jaar 1930 vir die Calvinisme 'n periode van oplewing sal inlui. Mag ons dan, eindelijk en ten laaste, in die verwagting nie teleurgestel word nie!

Hoewel de Bond van Calvinisten allerlei bestrijding vindt — Prof. du Toit spreekt immers van geheime tegenwerking, leelijke verdagtmaking, werkelijke onkunde — gaat men daar moedig voort.

De Afrikaander en vooral de Afrikaansche Calvinist verstaat de kunst van „vasttrappen”.

Het verblijft ons, dat de organisatie daar tot stand is gekomen.

Wij wenschen onzen broeders er hartelijk geluk mee. Hetzelfde blad bevat een verslag van het kongres. Daaruit nemen we de toespraak van den voorzitter, Dr N. J. van der Merwe, over:

Dr N. J. van der Merwe, L.V., het die kongres met die volgende toespraak geopen:

„Ek heet u welkom tot die eerste kongres van die Christelike Nasionale Bond van Calviniste. Die kongres wat verlede jaar gehou is, het besluit tot die stigting van die Bond en het die grondslag bepaal waardeur die doel en strewa van die vereniging be-